

FÓLKATALIÐ

FÓLKATALIÐ Í FØROYUM VERÐUR UPP-
GJORT AV STATISTISK DEPARTEMENT
VIÐ FÓLKATELJINGUM. IÐ FARA FRAM
5. HVORT AR — SEINASTA FÓLKATEL-
JING VAR Í 1960

Í 1960 var hitt samlaða fólkatalið í Føroyum 34.596 og talið av húskum 8.394. Sostatt vóru 4,1 fólk uppá hvørt húsi. Í flesti sýslum hefur fólkatalið verið í vøkstri. Ein minni minking er farin fram í Suðuroy. Streymoyar sýsla hefur havt hin nógva størsta fólkavøksturinn. Hetta kemur av tí mikla tilflytingini til Havnar, har fólkavøksturinn hefur verið heili 57,5 pst. frá 1950 fram til 1. juni 1964. Hvít fólkavøksturinn viðvíkiri kemur Norðoya sýsla næst Streymoyar sýslu, men aftur nær er tað miðdeputin í Norðoyum

— Klakksvík — sum dregur fólk-
ið til sín frá teim smærri bygd-
unum. Í áramálinum 1950 — 1.
juni 1964 hefur vøksturinn í Klakks-
vík verið 30,8 pst.; men í Klakks-
vík er tað eisini hent, at tað í
nevnda tíðarskeiði er farin fram
ein ikki heilt lítill fráflyting, ser-
stakliga til Havnar.

Vit skulu niðanfyrir endurtaka
tál, ið vísa, hvussu stórum vøkst-
urinn (minkingin) hefur verið í
teimum ymsku sýslunum og teim-
um størstu bygdunum einsarís frá
1950 til 1. juni 1964:

sýsla	1950	1964	óking	pst.
Norðoya	4.448	5.158	710	16,0
Eysturoya	6.988	7.525	537	7,7
Streymoya	9.728	13.177	3.449	35,5
Vága	2.637	2.644	7	0,3
Sandoyar	1.712	1.714	2	0,1
Suðuroyar	6.268	5.870	- 398	- 6,3
Føroyar	31.781	36.088	4.307	13,6

Av hesum í:				
Tórshavn	5.607	8.832	3.225	57,5
Klakksvík	3.079	4.028	949	30,8
Frøðba	2.106	2.115	9	0,4
Nes	1.284	2.141	857	66,8

Seinast nevndu kommunur eru 4 tær størstu í Føroyum. Hesar
høvdu samanlagt í 1950 12.567 íbúgar, í 1964 17.116. Hetta verður
ein óking uppá 4.440 íbúgar, sum svarar til 35,3 pst

Samlaða fiskiveiðan

Samlaða fiskiveiðan fyri árið 1964 er eftir fyrirlis uppgjørd meti til
140.600 tons, roknað um til ósløgðan fisk

Hetta verður ein framgongd í
mun til 1963 umleið 3.500 tons,
men umleið 3000 tons minni enn í
1962. Veiðan av tókki hefur verið
í støðugari minking síðan 1962,
meðan síldaveiðin tvey teir seinastu
árin hefur verið í óking. Hetta er
fyri ein part orsakað av, at fleiri
og fleiri skip hava fingið sær kraft
blokk ella ringnót.

Í mun til besta árið higat til, tá
ið fiskiframleiðslan var 143.500
tons verður afturgongdin seinasta
ár umleið 2 pst.

Í hesum sambandi er vert at
minnast til, at skipaflothin er mun-
andi óttur hesi seinastu árin. Hin
stóra ókingin av fiskiflothanum tók
seg upp, tá ið seinasta landsstýri
av sonnum legði haldgott stóði
undir endurnýggjan skipaflothanis við
m.a. at útvega landskassanum ikki
minni enn 3 milj. kr. árliga aftrat
tí peningi, ið settur var á figgar-
lógina til studingslón. Uttan henda
uppiskoytispening vildi tað verið
egjorligt at endurnýggja skipaflo-
than við tí snarferð, ið farin er fram
hetta stutta áramál. Hesin upp-
iskoytispeningur loysti sjálvandi
ikkí einsamallur figgarin av
endurnýggjanini. Realkredittstovn-

urin mátti eisini fáa pening. Undir
ir seinasta landsstýri vóru tær
fyrstu 40 miljónirnar útvegaðar, og
tilsagn var fingin um eina líka
stóra peningahædd aftrat.

Við hesum vóru figgarviður-
skiftini lögð so væl til rættis, at
skipaflothin kundi endurnýggjast.
40 nýggj skip komu til landið,
meðan seinasta landsstýri sat,
tætt við 20 vóru í gerð ella í um-
búna. Eitt størfingst framsteg
sum á ongum sinni áður.

Men við hesum vóru tverri ikki
allur súðir syftur; tí ið dag standa
vit yvir fyri tí beiska veruleika, at
skipini aftur gleppa monnum av
hondum, og summi av teimum
verða seld av landinum. Hesin
sorgarleikur fer fram, meðan lands-
stýrið tykist bara síta hendur í
fávni, ið hvussu er hefur lands-
stýrið einki gjørt av tydingini at
fórða hesum bakbrestum.

Sum longu nevnt hefur samlaða
fiskiveiðan heldur verið í aftur-
gongd hesi seinastu árin, hóast
hina miklu ókingina av veiðiforum.
Vit skulu her endurtaka yvir-
litið hina samlaðu veiðuna av
ósløgðum fiski í áramálinum 1956
— 1964:

1.000 tons	síld	arnur fiskur	isli
1956	23,7	92,6	116,3
1957	17,0	88,7	105,7
1958	17,7	89,1	106,8
1959	13,7	73,5	87,2
1960	11,0	98,0	109,0
1961	10,9	103,2	120,1
1962	9,8	133,7	143,5
1963	12,9	124,2	137,1
1964	18,4	122,2	140,6

— heilt upp í 40 pst. í stórum
kommunum.

Hetta skuldi verið tekin til mun-
andi betri livilíkindi millum manna,
men kortini er hetta valla soleiðis,
tí hin fossandi dyrtiðin hefur ofta
longu tikið upp hesar oktu inni-
kvæ, áðrenn tær koma til skattar.

Undir seinasta landsstýri fór

pristalið upp við 44 stigum eftir
fýra árum. Undir hesum lands-
stýrinum var pristalið farið upp
við 33 stigum bara eftir tveim-
um árum.

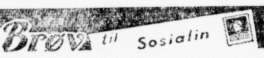
Hetta sigur okkum heinanvegin,
at nógva av teimum oktu inn-
tekunum ikki heinleiðis er komið
teimum einstokku lentakurunum til
góðar, men eru farnar til at gjalda
hitt djára húsarhaldið við.

Flestu kommunur krevja alsamt
meira av skattaborgarunum, og
sjálvt landshúsarhaldið dyrkar við
stórum fótaletum av undan ári.
Figgarættan lótingsins er ikki
samtykt enn; men so mikið vita
vit, at hon verður at hækka við
fleiri miljónum bara í tíðarskeiði-
num frá Ólavsøku, tá hon verður
lagað fyri tingið, og hagar til hon
verður sett í gildi um nakrar dag-
ar — hin 1. apríl, tá ið nýtt figgar-
arár tekur við.

Hin einstaki borgarin verður at
lata nógva meira enn áður av inn-
tøku síni til dyrkandi forbrúk og
dyrkandi landshúsarhald, tað
verður alsamt eins torført um ikki
tørfarar at fáa endarnar at rokka
saman.

Í hesum viðfangi er vert at
minnast til í sambandi við lands-
húsarhaldið, at enn eru ongar av
teimum stóru og dyrtu viritøkum
gjordar, soleiðis sum hitt so-
kallaða »sjálfstýrislandsstýrið« við
fóðing síni bóðaði frá.

Umráðandi er at síðga dyrtiðini,
um teir oktu innfokurnar skulu
kennast eftir millum fólk í betri
livilíkindinum, og mangastaðni
er hetta átróðandi neyðugt, um
tað í orðsins samna tydingini skal
vera gjarligt at fáa endarnar at
rokka saman.

KORNYLLAN

Einaferð í forðum høvdu javn-
aðarmenn uppskott um at byggja
eina kornmyllu í landinum, so vit
kundu keypa korn og mala tað
sjálvir.

Omálið korn er væl bilgjar enn
tað, ið keypt verður málið og inn-
pakkað. Høvdu vit eina kornmyllu
var tað sjálvsagt, at landið hevði
einkarinnflutning av korni. Vit
kundu tað keypt av korni. Vit
vóru nógva ódyrari at flutt til
landið enn okkara núverandi smá-
innflutningur, sum dyrkar mun-
andi um farmagjaldið og mjøl-
prisin hjá tí einstaka keyparanum.

Ein annar stórum fyrirumur var
tann, at ein slik kornmylla gav ar-
beiði til fleiri hendur. Arbeids-
peningurin var tá í landinum og
kom allar okkara samfelagi til
góðar, meðan hann nú fer av land-
inum.

Fyrirumirir eru so nógvir, at
okkara kosnu menn ikki eiga at
aftur seg við at fara undir hetta
tiltak, sum bæði verður arbeidd
og inntøkuskapandi.

O. J. M.

NATIONALISMA OG PENINGUR

Hvorja ferð ein hoyrir lótings-
manninn Poul Petersen tósa undir
viðgerini av figgarlógini, hefur
hann hitt nationala á lofti, og nið-
urteða hansara er tann, at eingin
nationalisma er vorðið peningur —
tað nationala er vorðið peningur.

Hetta er beinræðið sagt, um
hann í hesum viðfangi hevur fólk-
flokkin í huga. Hesin flokkur hevur
nakað geylað um, hvussu nation-
alatur hann altið hefur verið; men
allir føroyingar vita, at tað nation-
ala hjá fólkaflokkinum ongantíð
hefur verið annað enn eitt tunt
feris at fjala yvir peninga- og
stórmannapolitikk.

Vit minnst krígsárin — vit
minnst krígsrøpin um löysing,
kvettning og fullveldi; men hvat er
vorðið av øllum hesum í dag —
hvar eru nú tær størstórðaðu nation-
alu hetjurnar, og hvar eru idal-
ini hjá Poul Petersen frá krígs-
árunum, tá hann saman við øðrum
mætum monnum so trúliga
tréin dansin um gulkálvin —
pundsdansin?

Hin forlorna nationalisman hevur
tann fyrirum, at hon gyklar og
blíndar eina tíð; men ikki til allar
tíðir, soleiðis sum Poul Petersen
nú ásmáan loftvegis til allar fø-
royingar.

Fyrirv. fólkafokksmaður.

Skipafelagið Føroyar

greiðir allan fluttning

á sjógvi

á landi

í luftini

Bíleggið ferðaseðlar

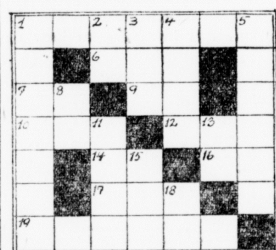
Pf. Skipafelagið Føroyar

Tlf. 1225

* man tað vera hart hjá fjóð-
* veldismonnum at svølgja tað.
* ið teirra egnu í keypmanna-
* havni siga um teir: at hetta
* landsstýri hvorki hefur verið
* nýskapandi ella soguskapandi;
* men hetta er eisini í tráð við
* »14. sept., sum sigur, at
* »sjálfstýrislandsstýrið« flymur
* »sambands- og afturhalds-
* politikke».

Krossorð

Yvir: 1) hugva 6) hovudsstaður 7)
ravmagn 8) skipastavir 10) andi 12)
litað 14) stykkjamál 16) dism 17)
rok. 19) peningurin.

Niður: 1) brýnir 2) tíðarskeið 3)
farva 4) nógva 5) strikur 8) hvíli
11) stilli 13) tíðindastova 15) hám
18) skipastavir.

AT í miðeldini var tað van-
ligt, at teir seldu ol í kirkju-
num í Onglandi. Tað var
kirkjutænarin, sum stóð fyri

soluni, og sjálvur hevði hann
bruggjað olíu. Agóðan av
olsoluni varð javnt bygdur
millum kirkjutænarin og
kirkjukassan.

AT nakrir amerikanskir sálarfrøð-
ingar hava gjørt kanningar og
funnið, at serliga sensinblar
konur, t.v.s. tilkari, ið hava
látt við at lesa hugsan manns-
ins, eru nógva ókukuligari enn
aðrar konur.

AT ognamglararyki er vorðið
serliga populært millum ameri-
kanskir kvinnur í seinastuni,
og tað hefur vist seg, at tær
klára seg minst líka væl sum
mannfólkini.

AT enskir skósmiðir eru komnir
til tað úrslit, at nýggiasti móti
í kvinnuskóm verða skógvar
við útskiðligum hælum —
lágur hælur um morgunin og
stílethælur at seta uppá um
kvöldið.

AT í mannaheilanum eru umleið
7 milliardir kynnur.

AT longu í fornöldini fóru teir at
brúka glaseygu.

AT japanesararnir flyta út ur tíð
— Sveits.

TAÐ ER VERULEIKI

AT hitt sokallaða »sjálfstýrislands-
stýrið« ikki hefur framt ein
stav meira av sjálfstýri, enn
teir sokallaðu »sambandsflok-
karnir« longu hava framt fram-
menundan; men at teir heldur
hava framt »Sambands-
og afturhaldspolitikke«, sum 14.
sept. tekur til.

Ábyrgdarloysi, líkasæla, fákunna ella hvat?

(Framhald)

SKILALEYSA BYGGINGIN Í HAVN

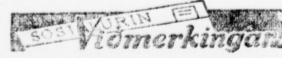
Tá maður sokir um byggiloyvi í
Havn, skal hann saman við um-
sóknini senda inn tvey eintøk av
tekninum av t.d. einum seðlum.
Bygginevndin tekur so stóðu til um
sóknina. Kloakkviðurskiðini skulu
t. d. vera í lagi.

Í byggiloyvinum stendur m. a.
»kloakkforholdene skal godkendes-
aður enn flutt verður inn. Hvi eru
hesi »forholdene« út av lagi manga-
støði? » Kloakkir renna manga-
støði yvir teigar og tún og al-
mannan veg. Hvi hevur goðkent
hesi kloakkviðurskið?

Annars stendur í byggiloyvinum
eisini, at »byarverkfrøðingurin skal
verð. Fráboðaður áðrenn bygt

verður. Hetta ivaleyst fyri at goð-
kenna stóðu húsins á byggioknum,
smbr. tekning og byggiloyvi. Um
nú maður sigur frá, at hann skal
byggja (byrja stoyping) og vil hava
byarverkfrøðinginn út at hyggja at,
hittir hann als ikki henda góða
mann, hann er ikki inni. Næsta
dag ringir hann í »sviðtalu-
tíðini«, men nú er hann »upptikin«.
Hann ringir seinni, men nú er
maðurin ikki inni. Soleiðis kunn-
ganga nakrir dagar. Skrivstovu-
gentan lovar at leggja seðið á borð-
ið hjá verkfrøðinginum, har hesin
nú ótíni maður sigur frá, at hann
byrjar at stoypa næsta dag kl. 9.00.
Sum sagt so gjørt, men eingin
maður kemur á plássi, og í tí skili
byggir hann húsíð lítið. Soleiðis
er skilið.

Byggiloyvi vil í roynd siga tað
(Framhald á 2. síðu)

LIVILÍKINDI OG HIN OKTA SKATTAINNTOKAN

Allastaðni frá frættist frá einari
rættiliga nógva okta skattainntøku